

# Lagrådsremiss

EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

---

Regeringen överlämnar denna remiss till Lagrådet.

Stockholm den 28 augusti 2008

*Eskil Erlandsson*

*Maria Wetterling*  
(Jordbruksdepartementet)

## Lagrådsremissens huvudsakliga innehåll

I lagrådsremissen lämnas förslag till en särskild lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 om förbud mot utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls.

Enligt den föreslagna lagen döms till böter den som med uppsåt bryter mot det i artikel 3 i förordningen (EG) nr 1523/2007 intagna förbudet att släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls på marknaden. Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet. Om gärningen är att anse som ringa ska inte dömas till ansvar.

Statens jordbruksverk ska utöva tillsyn över efterlevnaden av förbudet mot att släppa ut katt- och hundpäls på marknaden.

Överträdelse av förbudet mot import och export av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls omfattas av straffansvar enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Naturhistoriska riksmuseet (NRM), Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) och Husdjursgenetiska laboratoriet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) ska på Jordbruksverkets, Tullverkets respektive Polisens uppdrag utföra analyser av päls för att fastställa om den härrör från katt eller hund.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EG-förordningen.

Lagen föreslås träda i kraft den 31 december 2008.

# Innehållsförteckning

1	Beslut.....	3
2	Förslag till lag om EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m. ....	4
3	Ärendet och dess beredning.....	6
4	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 .....	6
5	Behovet av lagstiftning.....	8
6	Allmänna överväganden.....	9
7	Kompletterande föreskrifter.....	9
8	Tillsynsfrågor m.m. ....	10
8.1	Tillsyn av att katt- och hundpäls inte släpps ut på marknaden.....	10
8.2	Befogenheter i samband med tillsyn.....	13
8.3	Biträde av polismyndigheten.....	16
8.4	Analysverksamhet.....	17
9	Sanktioner.....	19
9.1	Straff eller sanktionsavgift.....	19
9.2	Straff vid överträdelse av förbudet mot utsläppande på marknaden.....	21
9.3	Straff för överträdelse i samband med import och export.....	23
9.4	Förverkande.....	24
10	Överklagande.....	26
11	Ekonomiska konsekvenser.....	26
12	Författningskommentar.....	28
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007.....	31
Bilaga 2	Sammanfattning av promemorian med kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m. (Ds 2008:33).....	35
Bilaga 3	Promemorians lagförslag.....	36
Bilaga 4	Förteckning över remissinstanser (Ds 2008:33).....	38

# 1 Beslut

Regeringen har beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

## 2 Förslag till lag om EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

### **Inledande bestämmelser**

**1 §** Denna lag kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 av den 11 december 2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls<sup>1</sup>.

De begrepp som används i denna lag har samma betydelse som i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007.

**2 §** Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007.

### **Tillsyn**

**3 §** Tillsyn över efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 utövas av Statens jordbruksverk (tillsynsmyndigheten).

**4 §** Tillsynsmyndigheten har i den utsträckning som behövs för tillsynen rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där det finns skäl att misstänka att sådana varor som omfattas av förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 förvaras eller bjuds ut till försäljning och där göra undersökningar och ta prover.

Rätten till tillträde gäller inte bostäder.

**5 §** Den som är föremål för tillsyn ska tillhandahålla den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna genomföras.

**6 §** Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att bestämmelserna i EG:s förordning (EG) nr 1523/2007, den här lagen, och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen ska följas.

<sup>1</sup> EUT L 343, 27.12.2007, s. 1–4, (Celex 32007R1523).

**7 §** Tillsynsmyndigheten får ta hand om en vara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007. Tillsynsmyndighetens beslut ska gälla omedelbart, om inte myndigheten bestämmer annat.

Tillsynsmyndigheten ska på ägarens bekostnad förstöra en vara som tagits om hand när beslutet vunnit laga kraft.

### **Hjälp av polismyndighet**

**8 §** Polismyndigheten ska lämna tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs vid tillsynen.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

### **Straff**

**9 §** Till böter döms den som med uppsåt bryter mot artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 genom att på marknaden släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls.

Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot det förbud som avses i första stycket.

Om gärningen är att anse som ringa, döms inte till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden.

**10 §** Bestämmelser om straff för olovlig import och export av sådana varor som omfattas av förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

### **Förverkande**

**11 §** Om det inte är uppenbart oskäligt ska utbyte av brott enligt denna lag förklaras förverkat.

### **Överklagande**

**12 §** Tillsynsmyndighetens beslut enligt 6 och 7 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

### 3 Ärendet och dess beredning

#### *Bakgrund*

Under 2002 uppmärksammades i svensk media att katter och hundar i vissa asiatiska länder hölls och avlivades med grymma metoder vid produktion av pälsar som sedan exporterades till andra länder. Katt- och hundpäls påvisades i klädesplagg och leksaker som förekom i handeln inom EU. Frågan aktualiserades i riksdagen och krav på importförbud väcktes såväl i Sverige som i andra EU-länder.

På svenskt initiativ diskuterades frågan om import av katt- och hundpäls i ministerrådet. Europeiska kommissionen ansåg att EU endast kunde förbjuda import baserat på djurskyddsproblem i ett tredje land, om medlemsstaternas nationella åtgärder på området medförde problem på den inre marknaden.

Kommissionen föreslog i november 2006 en förordning som skulle ersätta de nationella förbud som vissa medlemsstater infört mot import av katt- och hundpäls och som tillgodosåg behovet av fri rörlighet av päls och pälsprodukter i EU samtidigt som pälsprodukter som härrörde från katter och hundar inte skulle finnas på marknaden. Därefter antogs Europaparlamentets och rådets förordningen (EG) nr 1523/2007 av den 11 december 2007. EG-förordningen ska börja tillämpas den 31 december 2008. Förordningen återfinns som *bilaga 1*.

#### *Promemoria med förslag till kompletterande bestämmelser till EG:s förordning*

Inom Jordbruksdepartementet har det utarbetats en promemoria Kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m., (Ds 2008:33). En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. Promemorians lagförslag redovisas i *bilaga 3*.

Promemorian har remissbehandlats och en förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 4*. En sammanställning över remissyttrandena finns tillgänglig i Jordbruksdepartementet (dnr Jo2008/1479).

### 4 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007

#### *Syfte och tillämpningsområde*

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls syftar enligt artikel 1 till att undanröja hindren för den inre marknadens funktion och att återupprätta konsumenternas förtroende så

att de kan vara säkra på att de pälsvaror som de köper inte innehåller päls av katt eller hund.

Den nya förordningen ska enligt beaktandesats 14 vara den enda rättsakt som är tillämplig på utsläppande av päls av katt och hund i alla produktionsled, inklusive oberedda pälskinn. Förordningen påverkar dock inte skyldigheten att bortskaffa päls av katt och hund av hälsoskäl enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 av den 3 oktober 2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel, nedan kallad biproduktförordningen, (EGT L 273, 10.10. 2002, s. 1, Celex 32002R1774).

### *Definitioner*

I artikel 2 definieras vissa begrepp. Med "katt" avses ett djur av arten felis silvestris och med "hund" avses ett djur av underarten canis lupus familiaris.

Begreppet "utsläppande på marknaden" definieras som innehav av päls av de aktuella djuren eller en vara som innehåller sådan päls för försäljning, inbegripet utbudande till försäljning, försäljning och distribution av varan.

Begreppet "import" anknyter till övergång till fri omsättning enligt artikel 79 i gemenskapens tullkodex med undantag för import av icke-kommersiell natur enligt artikel 45.2 b i rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättande av ett gemenskapssystem för tullbefrielse. Import av icke kommersiell natur är import som är av tillfällig natur och uteslutande består av varor för en resenärs och dennes familjs personliga bruk eller varor som är avsedda som gåvor.

Begreppet "export" hänför sig till ett exportförfarande som gör det möjligt för gemenskapsvaror att lämna gemenskapens tullområde enligt artikel 161 i tullkodex.

### *Förbudets omfattning*

I artikel 3 föreskrivs att päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls inte får släppas ut på marknaden i gemenskapen och inte importeras till eller exporteras från gemenskapen.

Kommissionen får enligt artikel 4 göra undantag från förbudet genom att anta bestämmelser som gör det möjligt att släppa ut på marknaden, importera eller exportera päls av katt och hund eller varor som innehåller sådan päls i utbildningssyfte eller för uppstoppning av djur.

### *Analysmetoder*

Enligt artikel 5 ska medlemsstaterna senast den 31 december 2008 och därefter när ny utveckling gör det motiverat, underrätta kommissionen om de analysmetoder som man använder för att fastställa den djurart som en päls härrör från. Bestämmelsen innebär vidare att kommissionen får anta åtgärder som fastställer vilka analysmetoder som ska användas i sammanhanget. Dessa åtgärder ska införas i en bilaga till förordningen.

### *Biträde av kommitté*

Enligt artikel 6 ska kommissionen biträdas av Ständiga kommittén för livsmedelskedjan och djurhälsa.

### *Rapporteringsskyldighet*

Artikel 7 reglerar bl.a. medlemsstaternas rapporteringsskyldighet om vilka åtgärder som har vidtagits för att verkställa förordningen.

### *Sanktioner*

Medlemsstaterna är enligt artikel 8 skyldiga att införa effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner i samband med överträdelse av förordningen och i övrigt vidta alla nödvändiga åtgärder för att sanktionerna ska tillämpas. I beaktandesats 18 anges att medlemsstaterna bör uppmuntras att tillämpa straffrättsliga sanktioner om denna möjlighet finns enligt den nationella lagstiftningen. Enligt samma beaktandesats bör medlemsstater som beslagtar varor med päls av katt och hund i enlighet med förordningen anta lagar som gör det möjligt att konfiskera och förstöra varorna eller upphäva eller återkalla import- eller exportlicenser.

Kommissionen ska senast den 31 december 2008 underrättas om vilka sanktioner som tillämpas. Ändringar av sanktionerna ska anmälas utan dröjsmål.

### *Ikraftträdande och tillämpning*

I artikel 9 regleras förordningens ikraftträdande och tillämpning. Förordningen ska enligt artikeln tillämpas fr.o.m. den 31 december 2008.

## 5 Behovet av lagstiftning

I artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 förbjuds utsläppande på marknaden av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls. Förordningen förbjuder även import till och export från EU av sådana varor. En förordning är i enlighet med artikel 249 i EG-fördraget till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna. Förbudet i artikel 3 är alltså direkt gällande rätt i Sverige.

Förordningen förutsätter dock kompletterande åtgärder på nationell nivå i vissa avseenden. Medlemsstaterna åläggs i artikel 8 en skyldighet att införa regler om sanktioner för överträdelse av förordningens förbud och att se till att dessa regler tillämpas. Bestämmelserna ska anmälas till kommissionen senast den 31 december 2008 och därefter när bestämmelserna ändras. Det finns även behov av att komplettera EG-förordningen med bestämmelser om tillsyn. Bestämmelser om straff för överträdelse av förbudet mot utsläppande på marknaden av päls av katt



och hund och varor som innehåller sådan päls och bestämmelser om tillsyn över efterlevnaden av förbudet kräver lagform.

## 6 Allmänna överväganden

**Regeringens förslag:** De bestämmelser som ska komplettera EG-förordningen ska tas in i en särskild lag.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran.

**Skälen för regeringens förslag:** Förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 syftar till att möta allmänhetens oro för att katt- och hundpäls och varor med sådan päls importerats från länder där djuren behandlas på ett från djurskyddssynpunkt tvivelaktigt sätt. Konsumenterna ska kunna vara säkra på att varor som saluförs inte innehåller päls av katt eller hund. Förbudet i förordningen gäller dock generellt all päls av katt och hund oavsett hur djuren har behandlats och gör heller inte någon skillnad på om pälsen härrör från vilda eller tama djur. Förbudet gäller allt saluförande i EU och all import till och export från EU av päls från djuren eller produkter som innehåller sådan päls.

Medlemsstaterna är enligt artikel 8 i EG-förordningen skyldiga att införa sanktioner i anslutning till förbudet. Sanktionerna ska enligt samma bestämmelse vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Enligt 8 kap. 3 § regeringsformen ska föreskrifter om förhållandet mellan enskilda och det allmänna som gäller åligganden för enskilda eller i övrigt avser ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden, meddelas i lag. Hit hör bl.a. föreskrifter om brott och om rättsverkan av brott. Undantag från lagkravet kan enligt 8 kap. 7 § göras i vissa fall efter riksdagens bemyndigande i lag.

De bestämmelser som ska komplettera förordningen bör införas i lag. Detta bör enligt regeringens mening lämpligen ske i en ny lag eftersom det inte finns någon befintlig författning där bestämmelserna på ett naturligt sätt kan infogas.

## 7 Kompletterande föreskrifter

**Regeringens förslag:** Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ha rätt att meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EG-förordningen.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran. *Länsstyrelsen i Kalmar län* erinrar om möjligheten till undantagsbestämmelser i artikel 4 i EG-förordningen och att möjlig-

heten till undantag inte får glömmas bort. Enligt länsstyrelsen saknar EG-förordningar allmänt sett alltför ofta dispensmöjligheter.

**Skälen för regeringens förslag:** Enligt artikel 4 i Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 får kommissionen göra undantag från förbudet i artikel 3 genom att anta bestämmelser som möjliggör att päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls används i utbildningssyfte eller i samband med uppstoppning av djur. Sådana undantagsbestämmelser kan behöva kompletteras av nationella föreskrifter på regerings- eller myndighetsnivå.

Det kan också i andra avseenden finnas behov av nationella bestämmelser för att komplettera EG-förordningen, t.ex. när det gäller analyser och analysmetoder. Enligt artikel 5 får kommissionen anta åtgärder som fastställer vilka analysmetoder som ska användas i sammanhanget. Sådana åtgärder ska införas i en bilaga till förordningen.

Det kan inte uteslutas att de föreskrifter som kan bli aktuella kan vara att anse som sådana offentligt rättsliga föreskrifter som enligt 8 kap. 3 § regeringsformen kräver bestämmelser i lag. Ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela de föreskrifter som behövs som komplettering till EG-förordningen bör därför tas in i lagen. Bemyndigandet grundar sig därvid på 8 kap. 7 § punkterna 3 och 6 regeringsformen.

Det föreslagna bemyndigandet omfattar både sådana bestämmelser som behövs som komplettering av EG-förordningen och bestämmelser som kompletterar en på grundval av EG-förordningen utfärdad kommissionsförordning.

## 8 Tillsynsfrågor m.m.

### 8.1 Tillsyn av att katt- och hundpäls inte släpps ut på marknaden

<p><b>Regeringens förslag:</b> Tillsynen över efterlevnaden av förbudet mot att släppa ut katt- och hundpäls på marknaden ska utövas av Statens jordbruksverk.</p>
--

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** En majoritet av remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran. *Länsstyrelsen i Dalarnas län* tillstyrker förslaget men påtalar att tillsynsansvaret som alternativ kan koncentreras till ett fåtal länsstyrelser. *Statens jordbruksverk* tillstyrker förslaget men föreslår att verket ska kunna bemyndiga en annan myndighet att utföra viss riktad kontroll. *Svensk Handel* instämmer i promemorians förslag och anför att en god marknadskontroll förutsätter att myndigheten tilldelas tillräckliga resurser. *Svenska Djurskyddsföreningen* anser att det inte är självklart att Jordbruksverket ska vara tillsynsmyndighet. EG-förordningens konsumentinriktade syfte talar för att Konsumentverket ska svara för tillsynen.

## Skälen för regeringens förslag

### *Tillsyn över efterlevnaden av förbudet*

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 ställer inte uttryckligen krav på att medlemsstaterna inför en särskild tillsynsfunktion, dvs. utser en myndighet med uppgift att utöva kontroll över att katt- och hundpäls inte släpps ut på marknaden. Det står dock medlemsstaterna fritt att på eget initiativ införa bestämmelser om detta.

Även om förordningen inte kräver att medlemsstaterna ska vidta särskilda tillsynsåtgärder anser regeringen att förbudet mot saluföring av päls av katt och hund kan antas bli tillräckligt effektivt endast om en myndighet tilldelas ett särskilt tillsynsansvar för efterlevnaden av förbudet. Tillsynsmyndigheten bör ansvara för att kontrollera att varor som saluförs, bjuds ut eller distribueras på marknaden inte till någon del innehåller päls från de aktuella arterna. Tillsynen bör i första hand ske hos den som yrkesmässigt tar befattning med pälsvaror och varor där det finns detaljer av päls, exempelvis klädesaffärer och päls-handlare.

### *Vilken eller vilka myndigheter ska ansvara för tillsynen?*

Det finns några myndigheter som ansvarar för frågor inom närliggande områden och som därför kan bli aktuella för den nya tillsynsuppgiften.

Ansvaret för att förebygga och beivra brott åvilar i första hand Polisen.

Länsstyrelserna har, enligt bilagan till förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken, tillsynsansvar för frågor som hör till skyddet av djur- och växter enligt miljöbalken. Länsstyrelserna har vidare, enligt bilagan, tillsynsansvar när det gäller handeln med hotade vilda djur och växter enligt rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem, (EGT L 61, 3.3.1997, s. 1, Celex 1997R0338). Förordningen kompletterar Washingtonkonventionen, den s.k. CITES-konventionen, vilken reglerar handeln med vilda djur och växter. Rådets förordning (EG) nr 338/97 omfattar fler djurarter och har striktare bestämmelser än konventionen och i den förbjuds en rad kommersiella aktiviteter såsom försäljning och reklam i fråga om levande djur och produkter av djur.

Konsumentverket är central förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor och har därmed till uppgift att ta till vara konsumenternas intresse. I detta ingår frågor som rör konsumenternas rättsliga och ekonomiska skydd, hälsa, säkerhet och utbildning. Verket utövar tillsyn över framför allt marknadsföring, avtalsvillkor, prisinformation och EG-direktiv om produktsäkerhet.

Jordbruksverket är den centrala myndighet som ansvarar för tillsynen över efterlevnaden av djurskyddsregelverket. Verket ansvarar även för frågor rörande djurens hälsa och smittskydd. Verket har ett särskilt ansvar för tillsyn av levande djur som förs in till eller ut från Sverige. I Jordbruksverkets arbete med in- och utförsel av levande djur ingår bl.a. frågor rörande såväl kommersiell som icke kommersiell införsel av sällskapsdjur som katt och hund, hästar och andra större husdjur, djurparks- och cirkusdjur samt skyddade arter av vilda djur. Ansvaret för skyddade vilda djur innebär bl.a. att verket, i samråd med Naturvårds-

verket, prövar frågor om undantag från förbudet i rådets förordning (EG) nr 338/97 mot försäljning, köp, förevisning, annonsering och andra s.k. kommersiella aktiviteter av levande djur och djurprodukter. Undantag kan bl.a. beviljas för djur som ska hållas för forskning eller utbildning med målet att bevara arten.

Tillsynen över förbudet mot att saluföra päls av katt och hund har många beröringspunkter med det tillsynsansvar som länsstyrelserna i dag har i fråga om handeln med utrotningshotade djur. Länsstyrelserna har även en rikstäckande organisation, vilket i allmänhet är en fördel i tillsynsverksamheten. Det finns alltså vissa faktorer som talar för att länsstyrelserna pekas ut som tillsynsmyndigheter även i fråga om handel inom Sverige med katt- och hundpäls. Enligt vår mening kan det dock ifrågasättas om det från effektivitetssynpunkt är den lämpligaste lösningen att lägga ett faktiskt tillsynsansvar på länsstyrelserna. Som tidigare har konstaterats är bedömningen att handel med förbjuden päls inom EU är ytterst begränsad. I den mån detta förekommer har produkterna i praktiskt taget samtliga fall sitt ursprung i tredje land och ansvaret för att stoppa importen ligger då hos Tullverket. Det innebär också att den tillsyn som behöver utövas över handeln inom landet kan förväntas bli ganska begränsad. Mot bakgrund av detta anser vi att tillsynsverksamheten bör koncentreras till en myndighet. Det skulle inte vara effektivt vare sig ur ett kostnadsperspektiv eller ur ett kompetensperspektiv att bygga upp en fungerande tillsynsverksamhet hos alla länsstyrelser, eller några länsstyrelser som *Länsstyrelsen i Dalarnas län* föreslår.

Förutom länsstyrelserna finns det två myndigheter som skulle kunna bli aktuella för en tillsynsfunktion, Konsumentverket och Jordbruksverket. Inte någon av dessa framstår enligt vår uppfattning som ett självklart val. Det förhållandet att förbudet syftar till att stärka konsumenternas förtroende så att de kan vara säkra på att de pälsvaror som de köper är fria från päls av katt och hund talar för att Konsumentverket skulle kunna ha en roll att spela på det aktuella området. Den tillsynsverksamhet som verket är ansvarigt för avser dock i huvudsak företagets marknadsföring, avtalsvillkor och varors och tjänsters säkerhet. Den tillsyn som nu är i fråga ligger alltså i utkanten av den verksamhet som verket i dag ansvarar för, vilket talar mot att låta verket få den tillsynsuppgiften.

Jordbruksverket, som har ansvar för djurskyddsfrågor och andra frågor som rör djur, ansvarar för tillsynen av djurskyddet i landet. Verket har som konstaterats ovan även ett mer generellt ansvar när det gäller frågor som rör djur och särskilt då frågor med anknytning till handel, såväl handel inom EU som utanför EU. Verket prövar t.ex. i samråd med Naturvårdsverket frågor om undantag från förbudet i rådets förordning (EG) nr 338/97 mot försäljning, köp, förevisning, annonsering och andra s.k. kommersiella aktiviteter av levande djur och djurprodukter (se ovan). Ansvaret för att se till att det inte förekommer handel med päls av katt- och hund passar alltså ganska väl in i Jordbruksverkets verksamhet. Med hänsyn till detta och mot bakgrund av de uppskattningar som kan göras av tillsynens omfattning anser vi att det är mest ändamålsenligt att lägga tillsynsansvaret i sin helhet hos Jordbruksverket.

Utifrån en riskbedömning av var produkterna troligtvis förekommer kan det antas att tillsynen främst kommer att inriktas mot detaljistledet, t.ex. klädesaffärer, leksaksaffärer och marknader.

*Jordbruksverket* har föreslagit att tillsynsmyndigheten ska ges rätt att överlåta tillsynen till en annan myndighet. Som framgår av det föregående anser vi att tillsynsansvaret av effektivitetsskäl bör ligga på en myndighet. Tillsynsuppgiften kan vidare förväntas bli av ringa omfattning. Vi ser därför i nuläget inte att det finns något behov av en bestämmelse om att tillsynsmyndigheten ska kunna överlåta åt en annan myndighet att utföra viss tillsyn.

## 8.2 Befogenheter i samband med tillsyn

**Regeringens förslag:** Tillsynsmyndigheten ska i den utsträckning som behövs för tillsynen ha rätt att

- på begäran få upplysningar och ta del av handlingar,
- få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där det finns skäl att misstänka att varor som innehåller päls av katt och hund säljs eller förvaras och där göra de undersökningar som behövs och ta prover,
- meddela de förelägganden och förbud som behövs för att förbudet ska följas.

Tillsynsmyndigheten ska vidare ha rätt att ta hand om en vara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet att släppa ut katt- och hundpäls på marknaden.

Den som är föremål för tillsyn ska tillhandahålla den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna genomföras.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer delvis med regeringens förslag. I promemorian föreslås inte att den som är föremål för tillsyn ska tillhandahålla den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna genomföras. Bestämmelsen om att personal vid tillsynsmyndigheten ska ha rätt att i brådskande fall ta hand om varor utan beslut av myndigheten saknar motsvarighet i regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget i allmänhet utan erinran. Några instanser föreslår ändringar av redaktionell eller förtydligande karaktär och i ett fall föreslås kompletterande bestämmelser. *Hovrätten för Västra Sverige* anför att begreppet ”ta hand om en vara” förefaller avse att ”ta i beslag” och föreslår att det senare begreppet används. *Länsrätten i Örebro län* efterlyser ett klagörande av vad som avses med ”i den utsträckning som behövs” som anger hur vidsträckt tillsynsmyndigheten befogenheter är. *Länsrätten* anser också att delegation att i brådskande fall omhändertar varor endast ska få lämnas till ”behörig” personal hos tillsynsmyndigheten, dvs. personal med särskild kompetens. Åtgärden att omhändertar en vara bör vara förfallen om tillsynsmyndigheten inte prövat åtgärden inom 24 timmar. *Tullverket* anser att bestämmelsen om att tillsynsmyndigheten ska få ”meddela de förelägganden och förbud som behövs för att

förbudet ska följas” är otydlig och bör ses över. *Statens jordbruksverk* saknar en bestämmelse om att den som är föremål för tillsyn ska vara skyldig att tillhandahålla den hjälp som behövs för att tillsynen ska kunna genomföras. Verket föreslår också att bestämmelsen kompletteras med en föreskrift om att EG:s institutioner och experter och inspektörer ska ha samma rätt till upplysningar och tillträde till lokaler m.m. som den svenska tillsynsmyndigheten.

## **Skälen för regeringens förslag**

### *Möjlighet att genomföra kontroller*

För att kunna upprätthålla en effektiv tillsyn är det av stor vikt att tillsynsmyndigheten har befogenheter som gör det möjligt att genomföra kontroller och undersökningar av pälsvaror.

Tillsynsmyndigheten bör enligt vår mening ha rätt att i den utsträckning som tillsynen fordrar få upplysningar och ta del av handlingar. Myndigheten bör också ha rätt att få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där varor som kan misstänkas innehålla päls av katt och hund säljs eller förvaras och där göra erforderliga undersökningar och ta prover. Det bör finnas en skälig misstanke om att päls av katt och hund eller varor som innehåller sådan päls förvaras på platsen för att tillsynsmyndigheten ska kunna kräva att få tillträde. Tillsynsmyndigheten ska inte få begära tillträde till bostäder.

Tillsynsmyndighetens befogenheter bör begränsas på så sätt att åtgärderna får vidtas endast ”i den utsträckning som behövs för tillsynen”. I detta uttryck ligger att åtgärderna ska vara föranledda av tillsynen och att de ska behövas för att tillsynen ska vara effektiv. Formuleringen, som förekommer på andra håll i närliggande lagstiftning, t.ex. i livsmedelslagen (2006:804), är enligt vår bedömning tillräckligt klargörande.

Rätten att få ta del av handlingar gäller sådana handlingar som kan utvisa varors ursprung och beskaffenhet. Det kan handla om följesedlar, fakturor och liknande handlingar men även affärskorrespondens med en viss leverantör. En begäran om att få ta del av handlingar ska inte kunna riktas till tredje man utan det är handlingar som förvaras hos den som är föremål för tillsyn och som rör verksamheten hos den som är föremål för tillsyn som ska kunna begäras ut.

*Jordbruksverket* anser att även inspektörer från EG:s institutioner bör ha rätt till tillträde till lokaler och rätt att få del av handlingar m.m. för att kunna utöva tillsyn. En sådan bestämmelse finns t.ex. i livsmedelslagen och i lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter. Vi anser emellertid att en sådan föreskrift som *Jordbruksverket* föreslår är obehövlig. Det finns inte något stöd vare sig i den aktuella EG-förordningen eller i gemenslagslagstiftningen i övrigt för att tillerkänna EG:s institutioner och inspektörer tillsynsbefogenheter på det aktuella området. Någon bestämmelse som medger detta bör därför inte föras in i lagen.

### *Förelägganden och förbud.*

En grundläggande förutsättning för att tillsynsmyndigheten ska kunna säkerställa efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 är att myndigheten har möjligheter att meddela förelägganden och förbud för att se till att EG-förordningen eller de föreskrifter som meddelats med stöd av den nya lagen efterlevs. Sådana åtgärder kan innefatta t.ex. möjligheten att avbryta eller stänga en verksamhet för viss tid och att se till att varor dras tillbaka från marknaden eller förstörs. En lagbestämmelse som reglerar detta bör, som föreslagits i promemorian, formuleras så att myndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att EG:s förordning och kompletterande nationella föreskrifter ska följas. Formuleringen ”de förelägganden och förbud som behövs” är enligt vår erfarenhet inarbetad och förekommer sedan länge inom andra från tillsynssynpunkt jämförbara områden, t.ex. miljölagstiftningen och livsmedelslagstiftningen. Det finns därför enligt vår mening inte något behov att ytterligare klargöra hur vidsträckt myndighetens befogenhet är.

### *Omhändertagande av varor*

Tillsynsmyndigheten bör vidare ha rätt att stoppa en vara som visat sig innehålla päls från katt eller hund från vidare försäljning. Bestämmelsen bör i enlighet med vad som föreslagits i promemorian formuleras så att tillsynsmyndigheten får ta hand om en vara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007. Enligt vår mening är begreppet ”ta hand om” lämpligt att använda när en tillsynsmyndighet omhändertar en vara genom ett förvaltningsrättsligt beslut. Beslag är ett straffprocessuellt tvångsmedel som i princip bara används inom ramen för en förundersökning där syftet främst är att säkra bevisning om brott eller att säkra verkställigheten av en brottmålsdom. Begreppet "ta hand om" används t.ex. i en motsvarande bestämmelse i 24 § livsmedelslagen och i 9 § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter. I den senare lagen anges i 9 a § att egendomen får tas om hand även sedan den varit föremål för beslag.

Tillsynsmyndighetens beslut att ta hand om pälsvaror bör som också föreslagits i promemorian gälla omedelbart, om inte myndigheten bestämmer annat. Detta innebär i princip att myndigheten kan ta hand om varorna direkt på plats när tillsynen utförs, om förutsättningarna för ett omhändertagande är uppfyllda. Det får i sådana fall förutsättas att tillsynsmyndigheten dokumenterar beslutet att omhänderta varorna skriftligen i efterhand. Till skillnad från vad som föreslagits i promemorian anser vi alltså att det inte finns något behov av en särskild bestämmelse om omhändertagande i brådskande fall. Ett omhändertagande av egendom är ett allvarlig ingrepp vare sig det sker hos en enskild eller hos ett företag. Vårt förslag innebär att tillsynsmyndighetens möjlighet att besluta att ta hand om varorna begränsas till fall där det står klart att den vara som tas om hand innehåller päls av katt eller hund. Det ställs alltså mycket höga krav för att ett beslut om omhändertagande ska

kunna fattas. Det bör i sammanhanget också framhållas att vi i avsnitt 10 föreslår att beslutet om omhändertagande ska kunna överklagas hos domstol.

En vara som har tagits om hand bör förstöras på ägarens bekostnad. Detta bör ske först när beslutet att omhänderta varan vunnit laga kraft. En bestämmelse om detta bör tas in i den nya lagen. Som redovisats ovan i avsnitt 4 anges i beaktandesats 18 i EG-förordningen bl.a. att medlemsstaterna som omhändertar varor med päls av katt och hund i enlighet med förordningen bör anta bestämmelser som gör det möjligt att förstöra varorna.

### *Enskilds skyldighet att bistå tillsynsmyndigheten*

Jordbruksverket har påpekat att den som är föremål för tillsyn bör vara skyldig att bistå myndighetens personal när den genomför sina uppgifter. Vi anser i likhet med verket att en sådan skyldighet är av stor vikt för att tillsynsmyndigheten ska kunna verkställa tillsynen. Det bör därför i den nya lagen, i enlighet med vad som är brukligt inom närliggande lagstiftningsområden, införas en skyldighet för den som är föremål för tillsyn att tillhandahålla den hjälp som behövs för att kontrollen ska kunna genomföras. Motsvarande bestämmelse finns bl.a. i livsmedelslagen och i lagen om foder och animaliska biprodukter.

## 8.3 Biträde av Polismyndigheten

**Regeringens förslag:** Polismyndigheten ska lämna tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs vid tillsyn enligt lagen. Hjälp av Polismyndigheten får begäras endast när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att tillsynen inte kommer att kunna utföras utan att Polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian föreslås dock endast att Polismyndigheten ska lämna tillsynsmyndigheten det biträde som behövs utan att det anges några inskränkande förutsättningar.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna berör inte frågan särskilt.

**Skälen för regeringens förslag:** Polisen har en exklusiv rätt att använda våld och frågan regleras bl.a. i 10 § polislagen (1984:387). Här föreskrivs bl.a. att Polisen får använda våld i samband med att man biträder någon som i sin myndighetsutövning ska bereda sig tillträde till byggnad, rum eller område. Enligt föreskrifter i ett stort antal författningar har Polisen i olika sammanhang ålagts en skyldig att bistå andra myndigheter med handräckning för att myndigheterna ska kunna fullgöra sina uppgifter. En grundläggande princip är därvid att en myndighet bara ska begära biträde av Polisen om uppgiften inte kan lösas på annat sätt.



Regeringen anser i enlighet med vad som föreslås i promemorian att Polisen ska lämna den hjälp som behövs för tillsyn enligt lagen ska kunna utövas. Vi föreslår härutöver ett tydliggörande av att Polisens resurser bara ska tas i anspråk i de fall det finns särskild anledning att anta att uppgiften kräver att Polisens särskilda befogenheter används (jfr prop. 2005/06:128 s. 222 ff).

Bestämmelsen i den föreslagna lagen bör utformas så att Polismyndigheten ska lämna tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs vid tillsyn enligt lagen. Biträde får begäras endast när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att tillsynen inte kommer att kunna utföras utan att Polisens särskilda befogenheter behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

#### 8.4 Analysverksamhet

**Regeringens bedömning:** Det bör i första hand vara Naturhistoriska riksmuseet (NRM), Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) respektive Husdjursgenetiska laboratoriet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) som har ansvaret för att på Jordbruksverkets, Tullverkets respektive Polisens uppdrag utföra analyser av päls för att fastställa om den härrör från katt respektive hund. Om det är nödvändigt ska uppdraget kunna lämnas till annat lämpligt laboratorium.

När Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) bedömer att man har en lämplig metodik för att analysera päls bör även SVA:s resurser kunna tas i anspråk för att utföra dessa analyser.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer inte helt med regeringens bedömning. I promemorian föreslås att även Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) ska analysera päls av katt och hund. Husdjursgenetiska laboratoriet vid SLU berörs inte i promemorian. Enligt förslaget ska analysuppdraget kunna lämnas till annat lämpligt laboratorium i utlandet.

**Remissinstanserna:** *Statens jordbruksverk* anser att det förutom möjligheten att lämna analysuppdraget till lämpligt laboratorium i utlandet bör det finnas en möjlighet att lämna uppdraget till annat lämpligt laboratorium inom landet. *Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA)* kan för närvarande inte fastställa djurart med hjälp av DNA-analyser av pälsmaterial men ser inte några problem att införa en sådan metodik. SVA har lång erfarenhet av att använda masspektrometri för identifieringssyften inom andra områden som dock utförs med en annan metodik än den som kommer till användning vid hår-/pälsanalyser. Verket anser att det är viktigt att bygga upp kompetens och kunskap om analysmetodik och analysförfarande som ett komplement till den som redan är under utprovning. Det bedöms finnas goda möjligheter att snabbt få en kontrollfunktion i kraft men utvecklingsarbetet kräver ett visst ekonomiskt tillskott. *Tullverket* är positiv till att NRM, SVA och SKL inledningsvis ska svara för analyserna av beredda pälsprodukter och att detta bör regleras i en förordning. *Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)*

påpekar att förutom de omnämnda laboratorierna i Sverige kan även Husdjursgenetiska laboratoriet vid SLU med molekylärgenetisk metodik fastställa om päls härrör från hund eller katt. *Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL)* anför att analyser av DNA från djur inte utförs vid SKL utan dessa ärenden remitteras till ett laboratorium med erforderlig kompetens. Kostnaden för en artbestämning är ca 5 000 kronor per prov men är avsevärt högre beträffande hund. SKL har begränsade resurser att utföra hårstrukturanalyser men om antalet ärenden kommer att ligga kring tre stycken per år innebär det inte något problem för laboratoriet.

**Skälen för regeringens bedömning:** Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 får kommissionen fastställa vilka analysmetoder som ska användas för att bestämma vilken djurart som en päls härrör från. Senast den 31 december 2008 och därefter när den tekniska utvecklingen gör det motiverat, ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om de analysmetoder som man använder i sammanhanget.

Päls av katt och hund kan identifieras med hjälp av DNA-analys, mikroskopi och masspektrometrisk analys. Vilken metod som används varierar från medlemsstat till medlemsstat. I Sverige används vanligen DNA-analyser för att fastställa djurart något som förutsätter att det finns DNA kvar, vilket inte alltid är fallet i beredda pälsprodukter.

Analysen på djur och djurprodukter görs i Sverige främst av Naturhistoriska riksmuseet (NRM), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) och Husdjursgenetiska laboratoriet vid Sveriges lantbruksuniversitet (SLU). Det finns även andra institutioner i Sverige som kan utföra sådana analyser.

NRM är ett kunskapscentrum för allmänheten och experter. Verksamheten regleras i förordning (2007:1176) med instruktion för Naturhistoriska riksmuseet. NRM är mottagare av statens vilt och ett 50-tal andra vilda däggdjurs- och fågelarter i landet. NRM får bistå andra myndigheter i den omfattning som myndigheten bestämmer och man får åta sig att utföra undersökningar, utredningar och andra tjänster inom sitt verksamhetsområde.

SVA är veterinärmedicinskt expert- och serviceorgan till myndigheter och enskilda. Verksamheten regleras i förordningen (2007:1044) med instruktion för Statens veterinärmedicinska anstalt. Myndigheten ska bl.a. vara nationellt veterinärmedicinskt laboratorium. Myndigheten ska i första hand utföra de undersökningar och utredningar som Jordbruksverket begär och om möjligt också de undersökningar som andra statliga myndigheter begär.

SKL utför analyser vid misstanke om brott på begäran av polis, åklagare eller domstol men analyser görs också för andra myndigheters räkning. Verksamheten styrs av myndighetens instruktion (SFS 1978:677).

SLU ansvarar för kunskapsuppbyggnad och kompetensförsörjning inom biologiska naturresurser och biologisk produktion – ett ansvar som sträcker sig från jordbruk, skogsbruk och livsmedelsindustri till miljövård, kretsloppssystem, veterinärmedicin och bioteknologi. Husdjursgenetiska laboratoriet utför härstamningskontroller på bl.a. hund och katt med hjälp av DNA-teknik respektive blodtypning. Förutom härstamningskontrollerna utförs DNA-tester för ett antal genetiska sjukdomar och egenskaper hos djur.

Det är svårt att analysera beredda produkter, t.ex. att skilja produkter av katt och hund från produkter av andra katt- respektive hunddjur. I dagsläget har enligt uppgift NRM och SKL möjlighet att utföra DNA-analyser och/eller hårstrukturanalyser för att fastställa djurart. Även SLU och SVA kan utföra DNA-analyser men SVA saknar för närvarande en klar metodik för att analysera päls.

Det är enligt vår uppfattning för tidigt att definitivt peka ut vilket laboratorium som ska svara för analyserna av päls. I avvaktan på att kommissionen eventuellt fastställer vilka analysmetoder som ska användas och att det görs en inventering av vilka laboratorieresurser som finns inom EU bör det i första hand ankomma på NRM, SKL och SLU att på uppdrag av Jordbruksverket, Tullverket respektive Polismyndigheten svara för att utföra analyserna. Om det är nödvändigt ska uppdraget kunna vidarebefordras till annat lämpligt laboratorium. När SVA bedömer att man har en lämplig metodik för att analysera päls bör även SVA:s resurser kunna tas i anspråk för dessa analyser.

Jordbruksverket bör ha uppgiften att till kommissionen rapportera vilka analysmetoder som används. Bestämmelser om detta bör tas in i en regeringsförordning.

## 9 Sanktioner

### 9.1 Straff eller sanktionsavgift

**Regeringens bedömning:** Förbudet mot att släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls bör sanktioneras med straff.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens bedömning.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran.

**Skälen för regeringens bedömning:** Enligt artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 ska medlemsstaterna fastställa bestämmelser om sanktioner för överträdelser av förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att dessa bestämmelser tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. I beaktandesats 18 anges att medlemsstaterna bör uppmuntras att tillämpa straffrättsliga sanktioner om denna möjlighet finns enligt den nationella lagstiftningen.

De sanktionsformer som kan uppfylla förordningens krav är straff och sanktionsavgift.

Regeringen anser att kriminalisering för att förhindra överträdelser av olika normer ska användas med en viss försiktighet (jfr prop. 1994/95:23 s. 53 ff). En kriminalisering kan trots det vara befogad om alternativa sanktioner inte står till buds eller inte skulle vara rationella eller skulle kräva oproportionerligt höga kostnader. Det kan också vara befogad med hänsyn till gärningens allvar. En kriminalisering förutsätter vidare att

straffsanktionen är ett effektivt medel för att motverka det icke önskvärda beteendet och att rättsväsendet har resurser att klara av den eventuellt ytterligare belastning som kriminaliseringen innebär.

När det gäller att avgöra om sanktionsavgifter kan vara ett alternativ till straff angav regeringen i propositionen om ändring i brottsbalken (ekonomiska sanktioner vid brott i näringsverksamhet), (prop. 1981/82:142) några vägledande principer för användningen av sanktionsavgifter, bl.a. att en sanktionsavgift bör knyta an till ett enkelt objektivet och lätt konstaterbart faktum.

Ett system med sanktionsavgifter används ofta för att åstadkomma ett enklare och snabbare beivrande av regelbrotten. Många gånger ges därför en tillsynsmyndighet rätt att, såsom första instans, besluta om sanktioner. Sanktionsavgifter bör i sådana fall utlösas endast av lätt konstaterbara överträdelse för vilka utredningsinslaget är begränsat. Ansvaret är således vanligtvis strikt i dessa fall. Ett stort utredningsmaterial eller ett behov av mer omfattande bevisvärdering, särskilt i fråga om muntliga utsagor, talar i stället för domstolsprövning. Sanktionsavgifter ska vidare drabba alla lika som överträdelse reglerna och avgiften ska vara anpassad till överträdelser enligt schabloner.

Överträdelse av förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 inbegriper utsläppande på marknaden av päls av katt och hund i gemenskapen. Begreppet ”utsläppande på marknaden” innefattar en rad olika beteenden – innehav för försäljning, utbudande till försäljning, försäljning och distribution. Det är enligt vår uppfattning svårt att i dessa fall knyta en sanktionsavgift till ett enkelt konstaterbart beteende hos en gärningsman. Det straffbara området omfattar också både näringsidkare och privatpersoner, vilket gör det närmast omöjligt att fastställa en förnuftig schablon som är rättvis.

Det straffbara området är så brett att det kan rymma både allvarlig brottslighet och mer bagatellartade förseelser. Det är därför inte möjligt att med en sådan utgångspunkt sluta sig till om straff eller sanktionsavgift är lämpligast.

För att en sanktionsavgift inte ska belasta rättsapparaten fordras att prövningen av sanktionsavgiften görs av tillsynsmyndigheten. Som redovisats ovan bör utredningsinslaget i sådant fall vara begränsat. I avsnitt 9.2 gör vi bedömningen att en påföljd i vissa fall bör göras beroende av uppsåt. En sådan prövning bör göras av allmän domstol och inte av administrativa myndigheter. Det betyder att rättsväsendet skulle behöva involveras även om man väljer sanktionsavgift.

Trots att det är svårt att särskilja päls av katt och hund från annan päls kan man förvänta sig att övervakningen av förbudet om utsläppande på marknaden i viss utsträckning kommer att utföras av enskilda eller grupper av konsumenter, även om det finns en tillsynsmyndighet. Antalet anmälningar och överträdelse kommer dock sannolikt att bli mycket få. Polis och åklagare får anses ha väl så goda förutsättningar att utreda den aktuella typen av brott som en tillsynsmyndighet. Den ytterligare belastningen på rättsväsendet som en straffsanktionering skulle innebära får anses vara i det närmaste försumbar.

Enligt vår bedömning framstår en straffsanktionering i det aktuella fallet som ett effektivt sätt att motverka överträdelse. För straffbestämelse talar även intresset av enhetlighet i förhållande till smugglings-

lagen, vars straffbestämmelser är tillämpliga beträffande import och export av päls av katt och hund.

Sammantaget anser vi att övervägande skäl talar för att det aktuella förbudet sanktioneras med straff.

## 9.2 Straff vid överträdelse av förbudet mot utsläppande på marknaden

**Regeringens förslag:** Den som uppsåtligen bryter mot förbudet att på marknaden släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls ska dömas till böter.

Detsamma gäller den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet.

Om gärningen är att anse som ringa ska inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget i allmänhet utan erinran. *Hovrätten för Västra Sverige* föreslår några redaktionella ändringar i lagförslaget och i författningskommentaren till bestämmelsen. För att minska svårigheterna vid bedömningen av om den som har överträtt förbudet agerat som privatperson eller i näringsverksamhet anser hovrätten att gränsdragningen bör utvecklas något. *Länsstyrelsen i Jämtlands län* är mån om att bevara traditionen i länet med förbänder och tomtar som enligt gängse normer är utrustade med långa pälsar, ofta utförd av hundpäls. I det sammanhanget förekommer handel mellan privatpersoner av ofta hundraåriga pälsar. Länsstyrelsen är tillfreds med skrivningarna om ringa brott. *Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)* anser att beskrivningen av vad som kan anses som ringa gärning är otydlig och bör kunna förklaras mer begripligt. *Svenska Djurskyddsföreningen* anser med hänsyn till att sanktionerna enligt EG-förordningen ska vara ”effektiva, proportionerliga och avskräckande” att även fängelse bör ingå i straffskalan. *Svensk Handel* anför att definitionen av ”ringa gärning” inte är enkel att tolka. Svensk Handel framhåller vidare svårigheterna för näringsidkare, bl.a. mindre företag som handlar via agenter eller andra inköpskanaler att ta reda på om päls av osäkert ursprung härrör från katt eller hund. Importen kommer till stor del från utvecklingsländer där det ofta saknas möjligheter att identifiera pälsens ursprung.

**Skälen för regeringens förslag:** Genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 förbjuds utsläppande på marknaden av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls. Syftet är att konsumenterna ska kunna vara säkra på att varor som saluförs inte innehåller päls av katt eller hund – djur som inom gemenskapen betraktas som sällskapsdjur.

Med utsläppande på marknaden avses enligt definitionen i artikel 2 innehav av pälsvara för försäljning inbegripet utbudande till försäljning,

försäljning och distribution av varan. Förbudet att sälja katt- och hundpäls är inte begränsat till sådan försäljning som sker i näringsverksamhet utan omfattar även privatpersoners försäljning. Det innebär att såväl försäljning som sker i kommersiell verksamhet som privatpersoners försäljning måste kriminaliseras.

Vi anser att straffansvaret först och främst bör omfatta uppsåtliga överträdelser av förbudet. Här bör det inte vara någon skillnad om överträdelsen skett i näringsverksamhet eller av privatpersoner. När det gäller överträdelser som sker av oaktsamhet gör vi däremot en annan bedömning. Genom EG-förordningen förbjuds utsläppandet på marknaden av päls av katt och hund. Det yttersta syftet är som vi nämnt i det föregående att se till att konsumenterna kan känna sig säkra på att de varor som säljs inte innehåller päls av katt och hund. Förordningen tar alltså främst sikte på överträdelser som sker i näringsverksamhet. Syftet är inte att komma till rätta enbart med sådana uppenbart oseriösa näringsidkare som medvetet tillhandahåller varor med päls av katt och hund. Om det skulle ställas krav på uppsåt för ett straffbart handlande finns det enligt vår mening en uppenbar risk att regleringen blir tandlös, vilket skulle få till följd att förordningens krav på effektiva, proportionerliga och avskräckande sanktioner inte kan uppfyllas. Mot den bakgrunden anser vi att även näringsidkares oaktsamma handlande bör vara förenat med straffansvar.

Det bör kunna ställas krav på att den som yrkesmässigt handlar med eller distribuerar pälsvaror genom aktiva åtgärder försäkras sig om att den päls som säljs inte härrör från katt eller hund. I normalfallet bör det inte krävas att näringsidkaren låter provta päls av osäkert ursprung utan det bör räcka med att denne noggrant försäkras sig hos en importör eller leverantör om att pälsen inte härrör från katt eller hund. Det räcker därvid inte enbart med allmänna uppgifter om varans beskaffenhet utan det måste vara specifika uppgifter om att varan är fri från katt- och hundpäls. Underlåtenhet därvidlag får anses vara en straffbar oaktsamhet.

Enligt vår bedömning bör kriminalisering för att förhindra överträdelser av olika normer generellt sett användas med en viss försiktighet. Kriminalisering måste präglas av legalitet och förutsägbarhet. Straffbestämmelserna måste ges ett sådant innehåll att det är möjligt för den enskilde att undvika att göra sig skyldig till straffbara handlingar (jfr prop. 1994/95:23 s. 53 ff). Mot bakgrund av de svårigheter som är förenade med att avgöra om en pälsvara kommer från katt eller hund kan det inte anses vara rimligt att kräva att en privatperson genom aktivt handlande ska försäkra sig om att den vara han/hon har för avsikt att sälja inte innehåller päls av katt och hund. Det finns inte heller i övrigt några skäl som med tillräcklig styrka talar för att enskildas vållande bör vara straffbelagt. Det är inte fråga om ett beteende som kan föranleda påtaglig skada eller fara och gärningen är inte heller så allvarlig att en straffsanktion kan vara påkallad på den grunden. Sammantaget talar detta enligt vår bedömning för att enskildas oaktsamma handlande inte kriminaliseras.

Straffansvar kan bara avse fysiska personer. Eftersom den som säljer pälsvaror av katt och hund i näringsverksamhet förutom vid uppsåt också föreslås bli ansvarig vid oaktsamhet har det betydelse om den som överträtt förbudet agerat som privatperson eller i näringsverksamhet.

Begreppet näringsidkare är ett vedertaget begrepp i närliggande konsumentlagstiftning och gränsdragningen bör i normalfallet inte vålla några problem. Begreppet har en vidsträckt betydelse och omfattar var och en som yrkesmässigt bedriver verksamhet av ekonomisk art, både fysiska och juridiska personer. En verksamhet som bedrivs yrkesmässigt ska ha en viss omfattning och varaktighet, ha ett objektivet fastställbart syfte och vara av självständig karaktär.

Straffvärdet för överträdelser av förbudet mot att släppa ut päls av katt och hund på marknaden motsvarar enligt vår bedömning böter.

Förbudet mot att släppa ut päls av katt och hund m.m. på marknaden är så vidsträckt att även bagatellartade överträdelser kan komma att omfattas av det straffbara området. Det är dock enligt vår mening inte rimligt att varje överträdelse, hur obetydlig den än är, ska leda till straffrättsligt ansvar. Ett undantag för ringa brott bör därför föras in i straffbestämmelsen. En gärning ska anses vara ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden. Det handlar om fall där försäljningen sker i en begränsad krets och där det inte finns risk för att päls eller pälsvaror sprids mer allmänt på marknaden. Det kan t.ex. röra sig om fall där en privatperson i icke kommersiellt sammanhang säljer enstaka varor bestående av päls av katt och hund eller enstaka varor som endast till en mindre del består av sådan päls. Ett sådant exempel som berörs av *Länsstyrelsen i Jämtlands län* är när en privatperson säljer en äldre begagnad päls för att föra vidare och bevara en lokal tradition. En sådan handling framstår som obetydlig med hänsyn till konsumenternas skyddsintresse.

### 9.3 Straff för överträdelse i samband med import och export

**Regeringens bedömning:** Överträdelser av förbudet i artikel 3 i EG-förordningen mot import och export av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls omfattas av straffansvar enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens bedömning.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran. *Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)* befarar att den möjlighet som EG-förordningen öppnar för import av icke kommersiell natur kan missbrukas. Möjligheten omfattar t.ex. varor som är avsedda som gåvor. Enligt SLU kan det behövas ett klagande om att det handlar om ”enstaka varor” så att bestämmelserna inte kringgås genom import av stora mängder ”gåvor”.

**Skälen för regeringens bedömning:** Hanteringen av katter och hundar för tillverkning av produkter med päls av djuren sker av allt att döma nästan uteslutande utanför EG. Det är viktigt att förhindra att produkterna når den gemensamma marknaden. För att förordningens

förbud ska bli effektivt är sanktioneringen av import av varor päls av katt eller hund till gemenskapen därför särskilt viktig.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 förbjuder import till och export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls. Syftet är att konsumenterna ska kunna vara säkra på att varor inte förs in till eller ut från gemenskapen som innehåller päls av katt eller hund – djur som inom gemenskapen betraktas som sällskapsdjur.

För att sanktionera förordningens förbud mot import och export av päls från de aktuella djuren behövs inte någon ny straffbestämmelse utan förbudet omfattas av straffbestämmelsen i 3 § lagen (2000:1225) om straff för smuggling. I bestämmelsen föreskrivs straff för den som för in eller för ut en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot införsel eller utförsel. Straffet för smuggling är böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är ringa är straffet penningböter. Vid oaktsamhetsbrott krävs för ansvar enligt smugglingslagen grov oaktsamhet. Straffet är böter eller fängelse i högst två år.

Om gärningen är ringa ska den inte medföra ansvar.

Enligt vår bedömning bör det i upplysningssyfte i den nya lagen tas in en bestämmelse om att till den del som bestämmelsen i artikel 3 innehåller förbud mot export och import av katt- och hundpäls och varor som innehåller sådan päls omfattas förbuden av straffansvar enligt smugglingslagen.

I artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 definieras vad som avses med import. I det sammanhanget klargörs att undantag gäller för import av icke-kommersiell natur enligt artikel 45.2 b i rådets förordning (EEG) nr 918/83 av den 28 mars 1983 om upprättande av ett gemenskapssystem för tullbefrielse, (EGT L 105, 23.4.1983, s.1, Celex 1983R0918). Sistnämnda bestämmelse anger att import av icke-kommersiell natur är sådan import som är av tillfällig natur och uteslutande består av varor för resenärens och hans familjs personliga bruk, eller av varor som är avsedda som gåvor. Varornas art och kvantitet bör enligt bestämmelsen, inte ge tvivel om att de importeras för icke-kommersiella ändamål. Ifrågavarande bestämmelse i rådets förordning (EEG) nr 918/83 är direkt tillämplig i Sverige och bör därmed inte tolkas genom föreskrifter i den nationella lagstiftningen. Vi anser därför att ett klargörande som *Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)* föreslår beträffande vad som avses med import av icke kommersiell natur inte bör tas in i den nya lagen.

## 9.4 Förverkande

<p><b>Regeringens förslag:</b> Utbyte av brott enligt den föreslagna lagen ska förklaras förverkat om det inte är uppenbart oskäligt.</p>
---

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran. *Rikspolisstyrelsen (RPS)* anser att det är angeläget att utbyte av brott kan förverkas och tillstyrker därmed förslaget.



**Skälen för regeringens förslag:** De grundläggande reglerna om förverkande finns i 36 kap. brottsbalken. Där regleras bl.a. under vilka förutsättningar som förverkande får beslutas och mot vem som en talan om förverkande kan riktas. Enligt 1 § ska utbyte av brott förverkas om det inte är uppenbart oskäligt. Utbyte av brott är både konkret egendom som någon kommit över genom brott och det till penningbelopp uppskattade värdet av vad som har åtkommit. I 2 § regleras förverkande av egendom som har använts som hjälpmedel vid brott. I 3 § finns bestämmelser som reglerar förverkande i vissa fall av föremål som riskerar att komma till brottslig användning. Bestämmelsen avser typiska brottsverktyg.

Inom specialstraffrätten finns regler om förverkande som helt eller delvis ersätter reglerna i 36 kap. brottsbalken. Här finns bl.a. regler som innebär att förverkande beslutas på annan grund eller riktas mot annan person än vad som är fallet enligt brottsbalken. Även om dessa regler ibland skiljer sig i olika avseenden från brottsbalkens reglering så fungerar bestämmelserna i brottsbalken som riktlinjer vid tillämpningen av de specialstraffrättsliga reglerna.

Genom en ändring 2005 i 36 kap. brottsbalken gjordes reglerna om förverkande i samband med brott generellt tillämpliga inom specialstraffrätten om det för brottet föreskrivs fängelse i mer än ett år. Ändringen tog sikte på författningar som saknade bestämmelser om förverkande. Enligt propositionen Utökade möjligheter att förverka utbyte av och hjälpmedel vid brott m.m. (prop. 2004/05:135 s. 97) bör för sådana brott som har ett straffmaximum på ett år eller lägre krävas särskilda skäl i de enskilda fallen för att bestämmelser om utbytesförverkande ska anses vara motiverade.

Eftersom överträdelser av förordningens förbud mot utsläppande på marknaden endast föreslås föranleda böter är brottsbalkens regler om förverkande inte direkt tillämpliga. Det måste vidare finnas några särskilda skäl som motiverar en förverkandebestämmelse i den föreslagna lagen.

Den aktuella EG-förordningen förbjuder förutom utsläppande på marknaden av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls även import/export av sådana varor. Sanktionerna för överträdelser vid import/export och bestämmelser om förverkande med anledning av sådana överträdelser finns i smugglingslagen. Om det inte är uppenbart oskäligt ska enligt 16 § smugglingslagen följande egendom förklaras förverkad: vara som har varit föremål för brott enligt lagen eller en sådan varas värde, utbyte av brott enligt lagen, och vad någon tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett brott enligt lagen, eller värdet av det mottagna.

Även i det här avseendet talar enligt vår bedömning intresset av enhetlighet i förhållande till smugglingslagen för att brott mot förbudet mot att släppa ut päls av katt och hund på marknaden enligt den föreslagna nya lagen bör förenas med möjlighet till utbytesförverkande.

Eftersom det är förbjudet att handla med päls av katt och hund inom EU är det angeläget att sådan päls som har varit föremål för brott ska kunna förverkas. Förverkande av utbyte är en särskild rättsverkan av brott och inte något straff. Förverkandet är emellertid en del av den samlade reaktionen på brottet. Utgångspunkten vid förverkande av utbyte

är att den som har begått ett brott inte skall göra någon vinst på sin brottslighet. Den vinning som eventuellt kan uppkomma vid icke tillåten bedriven verksamhet bör därför enligt vår bedömning kunna bli föremål för förverkande, trots att straffmaximum enligt den föreslagna lagen är böter. Vi föreslår därför att en bestämmelse om utbytesförverkande tas in i lagen.

Däremot bör en bestämmelse som motsvarar smugglingslagens bestämmelse om förverkande av ”vad någon tagit emot som ersättning för kostnader i samband med ett brott enligt lagen, eller värdet av det mottagna”, enligt vår bedömning inte föras in i den föreslagna lagen. Enligt prop. 2004/05:135 s. 135 är en förutsättning för förverkande av sådan kostnadsersättning att mottagandet utgör brott. Främst avses fall då mottagandet utgör straffbar förberedelse till brott. I den föreslagna lagen straffbeläggs inte förberedelsebrott och förverkande av kostnadsersättning är därför inte aktuellt.

## 10 Överklagande

**Regeringens förslag:** Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande eller förbud enligt den nya lagen ska kunna överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller tillsynsmyndighetens beslut om att ta hand om en pålsvara som har släppts ut på marknaden eller som är avsedd att släppas ut på marknaden.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens förslag.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget utan erinran.

**Skälen för regeringens förslag:** Tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande eller förbud är av sådan art att de måste kunna överklagas till domstol. Detsamma gäller tillsynsmyndighetens beslut om att ta hand om en pålsvara som har släppts ut på marknaden eller som är avsedd att släppas ut på marknaden.

Förvaltningsbeslut överklagas enligt 22 a § förvaltningslagen (1986:223) som huvudregel hos allmän förvaltningsdomstol. Detta bör gälla även i fråga om tillsynsbeslut som fattas enligt den nu föreslagna lagen. I enlighet med vad som i allmänhet gäller för likartade mål bör det dessutom krävas prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten. Bestämmelser om detta bör föras in i den nya lagen.

## 11 Ekonomiska konsekvenser

**Regeringens bedömning:** Tullverket bör med anledning av förbudet i EG-förordningen och de sanktionsregler som föreslås komplettera förordningen tillföras medel från Statens jordbruksverks förvaltningsanslag.

Jordbruksverket bör bära kostnaderna för att analysera päls med anledning av förbudet i EG-förordningen.

**Promemorians förslag:** Överensstämmer med regeringens bedömning.

**Remissinstanserna:** Remissinstanserna tillstyrker eller lämnar förslaget i allmänhet utan erinran. *Statens jordbruksverk* anser att Tullverkets merarbete till stor del ingår i tullens ordinarie arbetsuppgifter varför en uppräknig av ersättningen från Jordbruksverket till Tullverket inte bör ske. Även om Jordbruksverket enligt förslaget ska bära kostnaderna för analyserna bör verket ha möjlighet att överföra analyskostnaderna på ägaren när en utredning har visat att en vara verkligen innehåller päls av katt eller hund.

**Skälen för regeringens bedömning:** I EU förekommer såvitt framkommit uppfödning av katter och hundar för pälsstillverkning knappast alls. I den mån sådana pälsvaror förekommer har de tillverkats i tredje land och importerats till gemenskapen.

Danmark har sedan 2003 haft förbud mot import och handel med päls av katt och hund. Under den tid som förbudet har varit i kraft har det varit utomordentligt få om ens några prover av päls av katt och hund som har analyserats.

Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) uppger att priset för en hårstrukturanalys är ca 3 000 kronor inklusive moms per prov. I Danmark analyseras päls med hjälp av mikroskopisk undersökning av hårstrukturen. Kostnaden är ca 5 000 DKK per analys.

Det är främst Tullverket som berörs av förbudet i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 och de sanktionsregler som föreslås komplettera förordningen. Genom förordningen införs en helt ny varukategori för Tullverket att kontrollera. Arbetet med identifiering, spärrläggning i Tullverkets datasystem, varuundersökningar och eventuella utredningar innebär merarbete och merkostnader för myndigheten. Sammantaget bedömer Tullverket merkostnaderna för kontrollåtgärder i form av åtgärder vid spärrar i system m.m. till ca 300 000 kronor årligen. Regeringen anser att det är rimligt att Tullverket kompenseras för dessa merkostnader.

Tullverket utför redan i dag kontroller och utredningar av insmugglade djur och produkter. Särkostnader för att utföra detta och ett antal andra uppgifter ersätts genom en överföring från Jordbruksverkets förvaltningsanslag 43:1 ap. 1 till Tullverket. Under 2008 kan ersättningen totalt uppgå till högst 9 500 000 kronor. Medlen utbetalas till Tullverket efter rekvisition och Jordbruksverket och Tullverket planerar och följer upp arbetet gemensamt. Tullverkets kostnader för kontroll av katt- och hundpäls uppskattas bli högst 300 000 kronor per år. Det högsta beloppet för ersättning till Tullverket från Jordbruksverkets anslag bör därför ökas med 300 000 kronor.

Tullverkets kostnadsberäkning omfattar inte kostnader för eventuella brottsutredningar eller kostnader för pälsanalyser. Antalet brottsutredningar till följd av förbudet kan för Tullverkets del uppskattas till högst tre fall per år och antalet analyser till högst fem per år. Tullen bedöms klara den brottsutredande uppgiften utan resursförstärkning.

Päls av katt och hund bedöms inte finnas i omlopp på den svenska marknaden. Polisen kan beräknas få högst tre anmälningar per år av vilka något enstaka fall kan leda till brottsutredning. Det aktuella förbudet innebär således av allt att döma en mycket liten belastning på de rättsvårdande myndigheterna, polis, åklagare och domstolar. Kostnaderna bör kunna bäras av myndigheterna inom ramen för oförändrade anslag.

Antalet överklagningar till allmän förvaltningsdomstol med anledning av tillsynsmyndighetens beslut om föreläggande och förbud respektive beslut om att ta hand om en vara bedöms också bli mycket litet och kostnaderna bör likaledes kunna bäras av domstolarna inom ramen för oförändrade anslag.

Jordbruksverket som tillsynsmyndighet bör bära kostnaderna för alla laboratorieanalyser av päls med anledning av förbudet i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007. Det gäller såväl prover som tas i tillsynsverksamheten som prover i samband med Tullens och Polisens brottsutredningar. Mot bakgrund av att päls av katt och hund inte bedöms förekomma på marknaden och med hänsyn till de danska erfarenheterna bör Jordbruksverkets tillsynsuppgift inte bli särskilt resurskrävande. Antalet pälsprover som kan behöva analyseras kan beräknas till i snitt fem prover per år till en kostnad av mellan 15 000–25 000 kronor. Sammantaget leder det till slutsatsen att Jordbruksverket bör kunna utföra de uppgifter som Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 medför inom ramen för nuvarande anslag.

*Jordbruksverket* har föreslagit att verket ska kunna kräva ersättning för analyskostnaden av varans ägare när varan har visat sig innehålla päls av katt eller hund. Något motsvarande förslag har inte lämnats i promemorian och regeringen är för närvarande inte beredd att anta verkets förslag.

## 12 Författningskommentar

Lag om EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

### 1 §

I paragrafen, som har kommenterats i avsnitt 5, klargörs att lagen kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls samt att de begrepp som används i lagen har samma betydelse som i EG-förordningen.

### 2 §

I bestämmelsen, som har kommenterats i avsnitt 7 ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela de föreskrifter som behövs som komplettering till Europaparlamentets och rådets för-

ordning (EG) nr 1523/2007. Det kan handla om föreskrifter i anslutning till att kommissionen eventuellt utfärdar bestämmelser om undantag från förordningens förbud.

### 3 §

I bestämmelsen föreskrivs att Jordbruksverket ska utöva tillsyn över efterlevnaden av förbudet i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007.

### 4 §

I paragrafen, som har kommenterats i avsnitt 8.2, anges vilka befogenheter som tillsynsmyndigheten har. Tillsynsmyndigheten kan enligt paragrafen i den utsträckning som behövs för tillsynen enligt *punkten 1* begära att få upplysningar och ta del av handlingar. Enligt *punkten 2* har myndigheten även rätt till tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där det finns skäl att misstänka att päls som omfattas av förbudet i artikel 3 förvaras eller bjuds ut till försäljning och därvid göra undersökningar och ta prover. Tillsynsmyndigheten har inte rätt att begära tillträde till bostäder.

### 5 §

Bestämmelsen, som har kommenterats i avsnitt 8.2, innebär att den som är föremål för tillsyn är skyldig att bistå tillsynsmyndigheten med hjälp, t.ex. vid provtagning av päls.

### 6 §

Bestämmelsen har kommenterats i avsnitt 8.2. Tillsynsmyndigheten får enligt bestämmelsen meddela de förelägganden och förbud som behövs för att de EG-bestämmelser och de föreskrifter som meddelas med stöd av lagen ska följas. Det kan gälla t.ex. att avbryta eller stänga en verksamhet för viss tid, möjligheten att se till att varor dras tillbaka från marknaden eller förstörs.

### 7 §

Paragrafen har kommenterats i avsnitt 8.2. I paragrafens *första stycke* anges att tillsynsmyndigheten har rätt att ta hand om en pälsvara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet att släppa ut päls av katt eller hund på marknaden. Tillsynsmyndighetens beslut ska gälla omedelbart, om inte myndigheten bestämmer annat. Varor kan alltså tas om hand även om beslutet överklagas om inget annat sägs. En vara som tagits om hand ska enligt *andra stycket* förstöras på ägarens bekostnad när beslutet vunnit laga kraft.

### 8 §

Paragrafen kommenteras i avsnitt 8.3. Polismyndigheten ska lämna tillsynsmyndigheten den hjälp som behövs vid tillsyn enligt lagen. Biträde får begäras endast när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att tillsynen inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenheter behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

## 9 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om straff och har kommenterats i avsnitt 9.1 och 9.2. Enligt *första* och *andra styckena* döms den som uppsåtliga eller den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet att släppa ut päls av katt och hund på marknaden till böter. Straff kan bara avse en fysisk person. Det straffbara området omfattar innehav för försäljning, dvs. utbudande till försäljning, försäljning och distribution av päls och pälsvaror. Straffansvar inträder om utsläppandet på marknaden har skett uppsåtliga och när det gäller näringsidkare av oaktsamhet. Den som yrkesmässigt handlar med eller distribuerar pälsvaror måste förvissa sig om att päls av osäkert ursprung inte härrör från katt eller hund, för att inte anses ha varit oaktsam.

Enligt *tredje stycket* ska i ringa fall inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn tagen till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden. Det är fall där försäljningen sker i en begränsad krets och där det inte finns risk för att päls eller pälsvaror sprids mer allmänt på marknaden. Det kan t.ex. röra sig om en privatperson som i icke kommersiellt sammanhang säljer enstaka varor bestående av päls av katt eller hund och enstaka varor som endast till ringa del består av sådan päls.

## 10 §

Bestämmelsen har kommenterats i avsnitt 9.3. Den som importerar eller exporterar päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls omfattas inte av lagens straffbestämmelse. Importörer och exportörer som bryter mot EG-förordningens förbud omfattas i stället av straffbestämmelserna i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

## 11 §

I bestämmelsen som har kommenterats i avsnitt 9.4, regleras i vilka fall som utbyte av brott enligt lagen får förverkas. Om det inte är uppenbart oskäligt ska utbyte av brott enligt denna lag förklaras förverkat.

## 12 §

Paragrafen har kommenterats i avsnitt 10. Beslut om föreläggande eller förbud som tillsynsmyndigheten har meddelat enligt lagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Detsamma gäller tillsynsmyndighetens beslut om att ta hand om en pälsvara som har släppts ut på marknaden eller som är avsedd att släppas ut på marknaden. Därvid gäller enligt förvaltningslagen (1986:223) bl.a. att beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det gått honom emot och beslutet kan överklagas. Prövningstillstånd fordras för att överklaga till kammarrätt.

### **Ikraftträdandebestämmelsen**

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 ska enligt artikel 9 tillämpas fr.o.m. den 31 december 2008. Lagen om EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund bör därför träda i kraft samma dag.











## Sammanfattning av promemorian med kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m. (Ds 2008:33)

I promemorian lämnas förslag till en särskild lag med kompletterande bestämmelser till Europaparlamentet och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls.

Enligt den särskilda lagen döms den som uppsåtligen bryter mot förbudet att på marknaden släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls till böter. Detsamma gäller den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet. Om gärningen är att anse som ringa ska inte dömas till ansvar.

Statens jordbruksverk ska utöva tillsyn över efterlevnaden av förbudet mot att släppa ut katt- och hundpäls på marknaden.

Överträdelser av förbudet mot import och export av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls ska omfattas av straffansvar enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

Naturhistoriska riksmuseet (NRM), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA) respektive Statens kriminaltekniska laboratorium (SKL) ska på Jordbruksverkets, Tullverkets respektive Polisens uppdrag utföra analyser av päls för att fastställa om den härrör från katt respektive hund. Om det är nödvändigt ska uppdraget kunna lämnas till lämpligt laboratorium i utlandet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska slutligen kunna meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EG-förordningen.

Förslag till

Lag med kompletterande bestämmelser till EG:s förordning om förbud mot utsläppande på marknaden av päls av katt och hund m.m.

Härigenom föreskrivs följande.

## *Inledande bestämmelser*

1 § Denna lag kompletterar Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 1523/2007 av den 11 december 2007 om att förbjuda utsläppande på marknaden samt import till eller export från gemenskapen av päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls .

De begrepp som används i denna lag har samma betydelse som i EG:s förordning.

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter som behövs som komplettering av EG:s förordning.

## *Tillsyn*

3 § Tillsyn över efterlevnaden av EG:s förordning utövas av Jordbruksverket.

4 § För tillsynen har tillsynsmyndigheten i den utsträckning som behövs rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen där det finns skäl att misstänka att sådana varor som omfattas av förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 förvaras eller bjuds ut till försäljning och där göra undersökningar och ta prover. Polismyndigheten ska därvid lämna det biträde som behövs.

Rätten till tillträde gäller inte bostäder.

5 § Tillsynsmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att de EG-bestämmelser som kompletteras av lagen och de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen ska följas.

6 § Tillsynsmyndigheten får ta hand om en vara som har släppts ut på marknaden eller som uppenbart är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med förbudet i artikel 3 i Europaparlamentets och rådet förordning (EG) nr 1523/2007. Tillsynsmyndighetens beslut ska gälla omedelbart, om inte myndigheten bestämmer annat.

I brådskande fall får varor enligt första stycket tas om hand utan ett beslut av tillsynsmyndigheten. En sådan åtgärd får vidtas av personal vid tillsynsmyndigheten. Åtgärden ska skyndsamt anmälas till tillsynsmyndigheten, som omedelbart ska pröva om omhändertagandet ska bestå.

Tillsynsmyndigheten ska på ägarens bekostnad förstöra en vara som tagits om hand. Bilaga 3

### *Straff*

7 § Till böter döms den som med uppsåt bryter mot förbudet att släppa ut päls av katt och hund och varor som innehåller sådan päls på marknaden i artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007.

Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet bryter mot förbudet i första stycket.

Om gärningen är att anse som ringa, döms inte till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till intresset av att skydda konsumenterna från att päls av katt och hund förekommer på marknaden.

8 § Bestämmelser om straff för olovlig import och export av sådana varor som omfattas av artikel 3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1523/2007 finns i lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

### *Förverkande*

9 § Om det inte är uppenbart oskäligt ska utbyte av brott enligt denna lag förklaras förverkat.

### *Överklagande*

10 § Tillsynsmyndighetens beslut enligt 5 och 6 §§ får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

Denna lag träder i kraft den 31 december 2008.

Riksdagens ombudsmän (JO), Hovrätten för Västra Sverige, Karlskoga tingsrätt, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Örebro län, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Statens kriminaltekniska laboratorium, Tullverket, Länsstyrelsen i Stockholms län, Länsstyrelsen i Kalmar län, Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Jämtlands län, Statens jordbruksverk, Statens veterinärmedicinska anstalt, Sveriges lantbruksuniversitet, Naturvårdsverket, Konsumentverket, Naturhistoriska riksmuseet, Sveriges Kommuner och Landsting, Förbundet Djurens Rätt, Svensk Handel, Djurskyddet Sverige, Föreningen Djurens Vänners Riksorganisation, Svensk Dagligvaruhandel, Svenska Djurskyddsföreningen, Svenska Kennelklubben, Sveriges Kattklubbars Riksförbund SVERAK, Sveriges Konsumenter, Sveriges Konsumenter i Samverkan, Sveriges Pälsdjursuppfödare Riksförbund, Swedish Fur Trade Council, Stockholm Modecenter AB, Världsnaturfonden WWF.